

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annettua lakia siten, että matkustaja-aluksen osalta tukena myönnetään 1 päivän tammi-kuuta 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2009 väliseltä ajalta määrä, joka vastaa maksettuja työnantajan sosiaaliturva-, merimieseläkevakuutus-, työttömyysvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksuja sekä vapaa-ajan ryhmähenkivakuutuksesta ja vapaa-ajan lisävakuutuksesta määrä, joka vastaa työnantajan maksamaa osuutta. Näiden kustannusten kattamiseksi tarkoitettun tuen määrä on tällä hetkellä mitoitettu vastaamaan 97 prosenttia yleisesti verovelvollisen merenkulkijan kauppa-alusluetteloon merkityltä matkustaja-alukselta saamasta merityötulosta toimitetusta ennakonpidätyksestä.

Tuki koskisi yleisesti verovelvollisia Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion

kansalaisia, jotka työskentelevät säännöllistä matkustajaliikennettä yhteisön satamien välillä harjoittavilla aluksilla.

Esityksessä ehdotetaan siten matkustaja-alusten miehistökustannusten tukijärjestelmän muuttamista määräaikaisesti siten, että siirryttäisiin laskennallisesta tuesta toteutuneiden sosiaaliturva- ja vakuutusmaksujen käyttöön tukiperusteena samalla tavoin kuin tuki jo määräytyy näiden maksujen osalta lastialuksien kohdalla.

Esitys liittyy vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Muutoksesta on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana komission hyväksyttyä muutoksen.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/1991), jäljempänä tukilaki, 4 §:n 2 momenttia muutettiin 24 päivänä kesäkuuta 2004 annetulla lailla (542/2004) vuoden 2005 alusta lukien siten, että lain 1 §:n 4 momentissa tarkoitettun matkustaja-aluksen osalta tukena myönnetään lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdasta poiketen määrä, joka vastaa 97 prosenttia yleisesti verovelvollisen merenkulkijan kauppa-alusluetteloon merkityltä alukselta saamasta tuloverolain (1535/1992) 74 §:ssä tarkoitettua merityötu-

lostaa toimitetusta ennakonpidätyksestä, joka on toimitettu merityötuloa varten määrätyn ennakonpidätysprosentin mukaisesti. Tämän lainkohdan mukaan tuki koskee Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisia, jotka työskentelevät säännöllistä matkustajaliikennettä yhteisön satamien välillä harjoittavilla aluksilla. Tukilain 4 a §:n 2 momentin mukaan vuosina 2005-2009 lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tuella katetaan lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja sosiaaliturva-, merimieseläkevakuutus- ja muita vakuutusmaksuja, kuitenkin enintään maksujen yhteismäärä.

Lisäksi ulkomaanliikenteessä olevalla matkustaja-aluksella liikennöintiä harjoittavalle suomalaiselle työnantajalle myönnetään tukea vapauttamalla työnantaja velvollisuudesta maksaa aluksella työskentelevälle Suomessa yleisesti verovelvolliselle maksetusta palkasta toimitetut ennakonpidätykset sen mukaisesti kuin 9 päivänä heinäkuuta 2004 annetussa laissa eräiltä matkustaja-aluksilta saadusta merityötulosta toimitetun ennakonpidätyksen väliaikaisesta maksuvapaudesta (625/2004) säädetään.

Euroopan yhteisöjen komissio on vahvistanut ja tammikuussa 2004 viimeksi tarkistanut yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuelle, nämä ilmenevät komission tiedonannosta 2004: C 13/3. Suuntaviivojen tarkoituksena on pyrkiä yhtenäistämään jäsenvaltioiden kauppalaivastojen kilpailukyvyä turvaamiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Suuntaviivojen mukaan tuki enimmillään mahdollistaa sen, että merenkulkijoiden verotus ja sosiaaliturvamaksut poistetaan kokonaan ja laivaliikenteen yritysvero alennetaan.

Tukilain kesäkuussa 2004 hyväksyttyä muutosta laadittaessa lähdettiin siitä arviosta, että tuki kattaa vuoden 2004 tasolla 94,4 prosenttia työnantajamaksuista. Tämän jälkeen tilanne on kuitenkin muuttunut siten, että samanaikaisesti veroja on alennettu ja näin ennakonpidätysten määrät ovat pienentyneet ja toisaalta merimieseläkevakuutusmaksuja ja työnantajan sosiaaliturvamaksuja on korotettu. Tuki on kattanut Merenkululaitoksen selvityksen mukaan työnantajamaksuja vuoden 2005 jälkipuoliskolta maksetun tuen osalta keskimäärin noin 79 prosenttia. Arvio vuoden 2006 ensimmäiseltä vuosipuoliskolta maksettavan tuen osalta on noin 76 prosenttia.

2. Ehdotettu muutos

Suomen alusrekisteriin merkittyjen matkustaja-alusten kansainvälisen kilpailukyvyä edistämiseksi esitetään, että lain 4 §:n 2 momenttia muutettaisiin väliaikaisesti siten, että siinä säädetty matkustaja-aluksille myönnettävä tuki kattaisi 100 prosenttia aikaisemmin mainituista työnantajamaksuista. Samalla

lain 4 a §:n 2 momentti esitetään kumottavaksi. Lain muuttamista ehdotetulla tavalla pidetään tarpeellisena matkustaja-alusten kilpailukyvyä parantamiseksi ja lastialuksiin sekä matkustaja-aluksiin kohdistuvan tuen yhtenäistämiseksi tältä osin.

3. Esityksen vaikutukset

Matkustaja-alusten tukikelpoiset henkilöstösivukulut olivat vuonna 2005 yhteensä 26,7 miljoonaa euroa ja tuki oli yhteensä 21,7 miljoonaa euroa. Tuolloin tuen laajentaminen ehdotetulla tavalla olisi merkinnyt 5 miljoonan euron lisämäärärahatarvetta.

Tuen laajentaminen ehdotetulla tavalla olisi vuonna 2006 merkinnyt 6,5 miljoonan euron lisämäärärahatarvetta

Vuoden 2007 määräraha-arvio valtion talousarvion momentille 31.32.42. on tehty 13 aluksen perusteella. Matkustaja-alustuen piiriin on kuitenkin heinä-elokuussa 2006 merkitty kaksi suurta uudisrakennusta ja kolmannen suuren uudisrakennuksen arvioidaan rekisteröityvän Suomen lipun alle maaliskuussa 2007. Matkustaja-alustukea arvioidaan maksettavan yhteensä 16 alukselle vuonna 2007. Tällöin tukikelpoisten henkilöstösivukulujen arvioidaan olevan yli 29 miljoonaa euroa. Tuen laajentaminen ehdotetulla tavalla merkitsi arviolta 3,8 miljoonan euron lisäystä vuoden 2007 talousarvioesitykseen. Vuodesta 2008 lähtien määrärahatarve kaksinkertaistuisi, koska silloin laajennettu tuki maksettaisiin koko kalenterivuodelta. Tarvittava lisämääräraha ei sisälly hallinnonalan menokehyksiin.

Määrärahan tarve vuosina 2007-2009 kuitenkin riippuu siitä, mikä on ulkomaanliikenteen kauppaluetteloon merkittyjen alusten määrän kehitys lähivuosina. Jos tuettavien alusten määrä kasvaa, se merkitsee myös tuen määrän kasvua.

Tukijärjestelmän muutosta sovellettaisiin 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen aiheutuneista kustannuksista maksettavaan tukeen.

Tuen arvioidaan vaikuttavan suotuisasti suomalaisten merenkulkijoiden työllisyyteen ja osaltaan hillitsevän kiristyvän kansainväli-

sen kilpailun aiheuttamaa tarvetta siirtää matkustaja-aluksia muiden maiden alusrekistereihin. Suomen ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon kuuluvilla matkustaja-aluksilla tehtiin vuonna 2005 yhteensä 3750 henkilötyövuotta josta muodostunut merityötulo oli 131 miljoonaa euroa. Vaikutus koko meriklusteriin on moninkertainen. Erityisesti Ahvenanmaalla merenkulun osuuden tulonmuodostuksesta on arvioitu olevan noin 40 prosenttia, josta matkustaja-alusten osuus on merkittävä. Ahvenanmaalaisissa varustamoissa muodostunut matkustaja-alusten merityötulo vuonna 2005 oli 91 miljoonaa euroa eli 69 prosenttia koko Suomen matkustaja-alusten merityötulosta.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Merenkulkulai-

toksen kanssa alkujaan Suomen Varustamoyhdistyksen ja Ålands Redarföreningin esityksen pohjalta. Esitysluonnoksesta on vuonna 2005 kuultu merenkulun valtakunnallisia työmarkkinajärjestöjä sekä valtiovarainministeriötä ja Ahvenanmaan maakunnan hallitusta.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdaksi. Laki olisi voimassa vuoden 2009 loppuun. Lain voimaansaattaminen edellyttää, että Euroopan yhteisöjen komissio on hyväksynyt muutoksen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta 30 päivänä joulukuuta 1991 annetun lain (1707/1991) 4 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 542/2004, sekä
muutetaan väliaikaisesti 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on väliaikaisesti mainitussa laissa 542/2004, seuraavasti:

4 §

Lain 1 §:n 4 momentissa tarkoitetun matkustaja-aluksen osalta tukena kuitenkin myönnetään 1 päivän tammikuuta 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2009 väliseltä ajalta 1 momentin 1 kohdasta poiketen maksettuja työnantajan sosiaaliturva-, merimieseläkevakuutus-, työttömyysvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksuja vastaavat määrät sekä vapaa-ajan ryhmähenkivakuutuksesta ja vapaa-ajan lisävakuutuksesta työnantajan maksamaa osuutta vastaavat määrät. Tuki koskee yleisesti verovelvollisia Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisia, jotka työskentelevät säännöllistä matkustajaliikennettä yhteisön satamien välillä harjoittavilla aluksilla.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana, ja sen 4 §:n 2 momentti on voimassa vuoden 2009 loppuun.

Lain 4 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen aiheutuneista kustannuksista maksettavaan tukeen ja muutoin siten kuin ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain soveltamisesta annetussa liikenneministeriön päätöksessä (71/1992) säädetään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Susanna Huovinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/1991) 4 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 542/2004, sekä
muutetaan väliaikaisesti 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on väliaikaisesti mainitussa laissa 542/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Lain 1 §:n 4 momentissa tarkoitetun matkustaja-aluksen osalta tukena kuitenkin myönnetään 1 momentin 1 kohdasta poiketen määrä, joka vastaa 97 prosenttia yleisesti verovelvollisen merenkulkijan kauppa-alusluetteloon merkityltä alukselta saamasta tuloverolain 74 §:ssä tarkoitetusta merityötulosta toimitetusta ennakonpidätyksestä, joka on toimitettu merityötuloa varten määrätyn ennakonpidätysprosentin mukaisesti. Tuki koskee Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisia, jotka työskentelevät säännöllistä matkustajaliikennettä yhteisön satamien välillä harjoittavilla aluksilla.

4 a §

Vuosina 2005-2009 edellä 1 momentissa tarkoitetun matkustaja-aluksen osalta lain 4

Ehdotus

4 §

Lain 1 §:n 4 momentissa tarkoitetun matkustaja-aluksen osalta tukena kuitenkin myönnetään *1 päivän tammikuuta 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2009 väliseltä ajalta* 1 momentin 1 kohdasta poiketen *maksettuja työnantajan sosiaaliturva-, merimieseläkevakuutus-, työttömyysvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksuja vastaavat määrät sekä vapaa-ajan ryhmähenkivakuutuksesta ja vapaa-ajan lisävaikutuksesta työnantajan maksamaa osuutta vastaavat määrät*. Tuki koskee *yleisesti verovelvollisia* Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisia, jotka työskentelevät säännöllistä matkustajaliikennettä yhteisön satamien välillä harjoittavilla aluksilla.

4 a §

(2 mom. kumotaan)

§:n 2 momentissa tarkoitetulla tuella kateetaan työnantajan sosiaaliturva-, merimieseläkevakuutus- ja muita lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja vakuutusmaksuja, kuitenkin enintään maksujen yhteismäärä.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana, ja sen 4 §:n 2 momentti on voimassa vuoden 2009 loppuun.

Lain 4 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen aiheutuneista kustannuksista maksettavaan tukeen ja muutoin siten kuin ulkomaanliikenteen kauppaluettelosta annetun lain soveltamisesta annetussa liikenneministeriön päätöksessä (71/1992) säädetään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
